

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

ΘΕΑΤΡΟΚΡΙΤΙΚΗ

«Το Γαϊτανάκι του Ερωτα»

ΠΙΣΤΕΥΩ πως το πνεύμα του «Reigen» του Άρθουρ Σνίτσελερ βρήκε την πλησιέστερη έκφραση στο σκηνικό του Γιάννη Τουμαζή. Η σκηνική κατασκευή παρίστανε παιδικό καρουσέλι και ταυτόχρονα παρέπεμπε σε κάτι πολύ ενήλικο, π.χ. καμπαρέ, στριπτιζάδικο. Ενα κράμα αθάνας θλίψης, φτηνής διακόσμησης, περασμένων ονείρων, που ζωντάνευε από την κυκλική κίνηση, τόσο ταιριαστή σ' ένα «Γαϊτανάκι του Ερωτα». Τη σκυτάλη ομαλά και συντονισμένα παραλάμβανε ο συνθέτης Κώστας Κακογιάννης με τη νοσταλγική σαν από λατέρνα μελωδία του τραγουδιού. Μια μελωδία στην οποία τα επεισόδια του έργου περνούν σαν χάντρες.

Η αδιάκοπη κυκλική συνέχεια είναι η οργανωτική ιδέα του θεατρικού κειμένου του Σνίτσελερ, όπου τα πέντε γυναικεία πρόσωπα και τα πέντε αρσενικά δένονται μεταξύ τους σ' ένα γαϊτάνι των δέκα επεισοδίων με αυστηρά συμμετρικό δομικό σχέδιο (το Α πρόσωπο συναντάει το Β, Β-Γ, Γ-Δ, Δ-Ε και τέλος Ε-Α). Όμως στην παραγωγή της Νέας Σκηνής του ΘΟΚ ο διασκευαστής, μεταφραστής και σκηνοθέτης της παράστασης, Εύης Γαβριηλίδης, παρενέβαλε μεταξύ των επεισοδίων στιγμιότυπα μεταμφίεσεων, όπου οι δύο ηθοποιοί κατέβαιναν από τη σκηνή στα παρασκήνια και «στ' ανοικτά» άλλαζαν κοστούμια, περούκες, αξεσουάρ για να επανεμφανιστούν ως άλλοι χαρακτήρες. Διακρίνω αντίφαση μεταξύ της σνίτσελερικής αντίληψης του «Reigen», του αδιάκοπου κυκλικού συστήματος και των διαλείψεων της θεατρικής πραγματικότητας που εισηγείται ο Γαβριηλίδης. Έχω την εντύπωση ότι τον ίδιο και τους δύο ηθοποιούς, τη Στέλα Φυρογένη και τον Αχιλλέα Γραμματικόπουλο, τους παρέσυρε το συναρπαστικό υποκριτικό παιχνίδι, αλλά προβάλλοντας στο πρώτο

πλάνο την «ανάποδη» της παράστασης, φανερώνοντας τὰ συνήθως αφανέρωτα νοθεύτηκε, η καθαρή ροή του έργου, διασπάστηκε η θεατρική πραγματικότητα την οποία, μου φαίνεται, ο Σνίτσελερ την ήθελε αδιάσπαστη. Και οι αποδείξεις αυτού - το ψυχολογικό βάθος και το κοινωνικό περίγραμμα των 10 ηρώων του τους εξασφαλίζει ολοκληρωμένη οντότητα.

Δε νομίζω ότι η αποστασιοποιημένη υποκριτική των ανοικτών καμαρινιών μπορεί να εκφράσει αυτές τις οντότητες. Το παιχνίδι των μεταμφίεσεων των αλλαγών προσώπων γίνεται αυτοσκοπός. Δεν θέλω να πω ότι ο σκοπός της παράστασης πρέπει να ήταν η κοινωνική προβληματική της Αυστρίας πριν από εκατόν χρόνια, αλλά η κοινωνική και η ψυχολογική διαφορετικότητα μεταξύ των προσώπων του Σνίτσελερ αποδίδει την ουσία της σχέσης μεταξύ τους και αν χαθεί η πολυπλοκότητα και η ποικιλία ειδών των ανθρώπινων σχέσεων θα χαθεί η ουσία του έργου.

Στην παράσταση του Εύης Γαβριηλίδης οι βασικοί αντίπαλοι των ηθοποιών ήταν ο σκηνικός χρόνος και η συνεχής παρουσία τους στη σκηνή. Και οι δύο δούλεψαν σκληρά.

«Το Γαϊτανάκι του Ερωτα» του Άρθουρ Σνίτσελερ από τον ΘΟΚ

Μετάφραση / Ελεύθερη Απόδοση / Σκηνοθεσία: Εύης Γαβριηλίδης

Σκηνικά - κοστούμια: Γιάννης Τουμαζής

Μουσική: Κώστας Κακογιάννης

Στίχοι: Πάμπος Κουζάλης

Τραγούδι: Κώστας Κακογιάννης, Ειρήνη Κακογιάννη

Σοπράνο: Μαρία Παπαϊωάννου

Φωτισμοί: Γιώργος Κουκουμάς

Παίζουν: Αχιλλέας Γραμματικόπουλος, Στέλα Φυρογένη.